Contributed by Ab de Wildt
zondag, 17 juli 2011 -

Veel leraren en werkenden in de publieke sector hebben op donderdag 30 juni in Groot-Brittannië het werk neergelegd. Overal in het land waren picketten en demonstraties, ook voor het Lagerhuis en Downing Street. Het was de grootste staking sinds vijf jaar. De solidariteit van studenten en ouders was groot. De regering en de oppositie blonken echter uit in een negatieve woordenoorlog. Overal in Europa komen mensen in verzet tegen de afbraakpolitiek van hun regeringen.

De Britse premier Cameron heeft stringente budgetaire maatregelen voorgesteld. Bezuinigingen tot wel 20 procent van de begroting. Zo moet de pensioenleeftijd in 2020 omhoog naar 66 jaar, stijgen de pensioenpremies en is niet meer het eindloon, maar de gemiddelde carrière basis voor het pensioen. Het komt er op neer "dat we per maand de helft meer gaan betalen, maar bij ons pensioen minder ontvangen", zegt de 27-jarige lerares van een middelbare school, Olayinka Williams. Commentaren uit het veld

Vakbondsleiders waarschuwen dat deze staking het begin kan zijn van een groot verzet tegen de overheidsplannen ambtenaren te ontslaan, hun salaris te bevriezen, de belastingen te verhogen en de economie te doen stagneren. Volgens Mark Serwotka, algemeen secretaris van de Public and Commercial Services Union, is de bron van veel woede het gevoel van hulpeloosheid en lijdend voorwerp te zijn van de hebzucht van bankiers en anderen die de crisis veroorzaakt hebben. Serwotka zegt in een interview dat de regering de zwaksten in de samenleving de rekening laat betalen voor een crisis waar ze part noch deel aan hadden.

Een lerares aan een basis school in London die anoniem wilde blijven vanwege mogelijke repercussies, vertelde dat in eerste instantie ouders niet achter de staking stonden. Maar door hen te vertellen wat er op het spel staat als de regeringsplannen doorgaan, kregen ze begrip voor de acties. Een leraar schei- en natuurkunde aan de Cyfarthfa High School in Merthyr zegt door de stijgende kosten voor levensonderhoud moeite te hebben de eindjes aan elkaar te knopen. Zijn dochter die naar de universiteit gaat, blijft thuis wonen, omdat anders de studie onbetaalbaar is. Ook zit er dit jaar geen vakantie in. Volgens de pensioenplanner van de NUT (National Union of Teachers) moet deze leraar zes jaar langer werken en een extra 88 pond sterling per maand betalen voor zijn pensioen. Extra bitter, omdat de pensioenvoorwaarden in 2006 al zijn aangescherpt. Dat is logisch, volgens Frances Maude, minister van Kabinetszaken: "Dat zijn nog plannen van vóór de kredietcrisis, die zijn niet meer van deze tijd." Economen aan het woord

De overheid probeert de stakers als onverantwoordelijke types neer te zetten en probeert de belangen van ouders en leraren tegenover elkaar te stellen. Ouders moeten op en neer rijden om een opvangplek te vinden voor hun kinderen of een snipperdag nemen, omdat scholen gesloten waren. Francis Maude, de minister die onderhandelt over de pensioenen, vindt dat zolang de

onderhandelingen duren, staken onaanvaardbaar is. Het is, volgens hem in een gesprek met de BBC, niet te verantwoorden dat ouders inspanningen moeten verrichten om onderdak voor hun kinderen te vinden, terwijl ze geld moeten verdienen om de belastingen te betalen voor de lonen van de leraren, dus ook voor hun pensioenen.

Onder economen zijn de meningen verdeeld. Zo vindt Andrew Scott, hoogleraar London Business School, de maatregelen veel te zwaar en de snelheid van de invoering te hoog. Jonathan Portes, directeur van het Nationaal Institute for Economic and Social Research (onafhankelijke studiegroep): "Het Internationaal Monetair Fonds juicht de Spartaanse manier van bezuinigen toe. De achterliggen motivatie daarbij is dat de uitgaven van de overheid beperkt moeten worden om tot een duurzame begroting te komen. Veel economen menen echter dat het herstel sinds de recessie van 2008-2009 vitaliteit mist." Grootste staking sinds Thatcher

Wil deze staking effect hebben, dan zal ook de oppositie haar steun moeten geven. Helaas doet de Labour-leider Ed Miliband dat niet. Hij vindt de gevolgen voor leerlingen en hun ouders te ernstig en wijst er ook op dat er nog wordt onderhandeld. De frustratie over het verleden (Thatcher-periode) zit kennelijk nog hoog. Labour probeert te redden wat er nog te redden valt met de opmerking dat de partij sympathiek staat tegenover de eisen van de stakers. Maar dat de staking eigenlijk overbodig of voorbarig is..

Drie middelgrote vakbonden nemen een andere positie in en willen nog voor het einde van het schoolseizoen het signaal geven dat de pensioenplannen de vuilnisbak in moeten. Een paar grotere bonden zeiden niet voldoende voorbereidingstijd te hebben om actief mee te doen. Dave Prentice - algemeen secretaris van Unison, een vakbond in de publieke sector met 1.3 miljoen leden - gaf aan zijn leden nog niet met een referendum te hebben geraadpleegd. Dat kan veranderen, dreigde hij, wanneer de regering zonder te luisteren doorgaat de werknemers te pakken.

Volgens Mary Bousted, secretaris-generaal van de lerarenvakbond ATL, hebben de bonden tot het laatst de mogelijkheid opengehouden om de staking af te gelasten. "Maar de overheid toont geen enkele beweging. Het gaat om een serieuze aantasting van de rechten van de docenten."

In het najaar dreigen de grote vakbonden massaal het werk neer te leggen als protest tegen alle bezuinigingen van de regering. De algemene indruk is dat Groot-Brittannië de grootste stakingen sinds de regering Thatcher staat te wachten.

Dit artikel verscheen eerder op Solidariteit. Het werd door de redactie licht aangepast.